

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาโดยวิธี สัมมะโนประชากร (Census) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรวจสายตรวจทุกนาย ซึ่งสังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 208 นาย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ส่วน คือ

3.2.1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพส่วนตัวหรือภูมิหลัง ได้แก่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ อายุราชการ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และสถานที่พักอาศัย

3.2.2 แบบทดสอบความเครียด ซึ่ง ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล (2532) ได้พัฒนามาจากแบบทดสอบความเครียดของดوغان และคณะ (Dogan and others, 1986) และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .92 แบบทดสอบความเครียดนี้ประกอบด้วยข้อความที่แสดงค่าความเครียดที่แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ องค์ประกอบของความเครียด 4 องค์ประกอบมีดังนี้

1. ความเครียดขององค์ประกอบด้านอารมณ์ เช่น เบื่อหน่าย ลุณเญียว กระวนกระวาย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อความต่าง ๆ ตามองค์ประกอบนี้ เป็นข้อที่ 1-10 รวม 10 ข้อ
2. ความเครียดขององค์ประกอบด้านอวัยวะ เช่น ปากคอแห้ง หายใจถี่ วิงเวียนศีรษะ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อความต่าง ๆ ตามองค์ประกอบนี้ เป็นข้อที่ 11-23 รวม 13 ข้อ
3. ความเครียดขององค์ประกอบด้านกล้ามเนื้อ เช่น มือเท้าสั่น ปวดหลัง ตานล้า ผู้วิจัยได้กำหนดข้อความต่าง ๆ ตามองค์ประกอบนี้ เป็นข้อที่ 24-31 รวม 8 ข้อ

4. ความเครียดขององค์ประกอบด้านพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น นอนไม่หลับ เหนื่อย
ตัวเกรง ผู้วิจัยได้กำหนดข้อความต่าง ๆ ตามองค์ประกอบนี้ เป็นข้อที่ 32-40 รวม 9 ข้อ

3.3 เกณฑ์การให้คะแนน

ในการตอบแบบทดสอบความเครียด ผู้ตอบต้องตอบว่าอาการเหล่านั้น เกิดบ่อยครั้งเพียงใดในช่วงเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา โดยคำตอบจะแบ่งเป็น 4 ระดับดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด ให้คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นบ่อยครั้งที่สุด

บ่อยครั้ง ให้คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นบ่อยครั้ง

นาน ๆ ครั้ง ให้คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นบ้าง แต่ไม่บ่อย

น้อยครั้งที่สุด ให้คะแนน 0 หมายถึง ผู้ตอบมีอาการเช่นนั้นน้อยที่สุดหรือไม่เกิดเลย

การตอบของผู้ตอบจะให้เลือกระดับอาการทั้ง 4 ระดับ ใน 4 องค์ประกอบที่ผู้ตอบมีอาการนั้น ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา โดยทำเครื่องหมาย / (ถูก) ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ เพียงช่องเดียวตั้งแต่ข้อ 1-40

3.4 เกณฑ์การประเมินระดับความเครียด

ใช้หลักการให้คะแนนอิงกลุ่ม (Norms Referenced) โดยใช้คะแนนเฉลี่ยบวกกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่ม ดังนี้

ผู้มีระดับความเครียดต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมเท่ากับหรือต่ำกว่าผลรวมของค่าเฉลี่ยกับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดของกลุ่ม ($\leq \bar{X} + SD$)

ผู้มีระดับความเครียดสูง คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมมากกว่าผลรวมของค่าเฉลี่ยกับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดของกลุ่ม ($> \bar{X} + SD$)

3.5 การหาคุณภาพของแบบทดสอบ

แบบทดสอบความเครียดนี้ ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล ได้สร้างขึ้นและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ .92 (ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล, 2532) จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบนี้ไปหา

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา คือ ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 31 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .91

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอเก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชาสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น โดยการเก็บข้อมูลครั้งนั้น ผู้วิจัยในขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็น รองสารวัตรป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองของแก่น ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตำรวจสายตรวจ จึงเป็นการง่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ประชุมกำหนดนัดหมายวันที่แน่นอนในการเก็บข้อมูล และชี้แจงการตอบแบบสอบถามจนผู้ตอบเข้าใจดีแล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูล ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น จำนวน 208 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences - SPSS/PC⁺) และในส่วนของการทดสอบสมมติฐานจะทดสอบที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.7.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว คำนวณเป็นค่าร้อยละ (%) ความเครียดในแต่ละสถานภาพหรือภูมิหลัง คำนวณเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.7.2 การเปรียบเทียบความเครียดกับภูมิหลังในแต่ละด้าน โดยด้านระดับการศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติทดสอบที (t-test) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส สถานที่พักอาศัย วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance)